

СПЕЦИАЛНОСТ ИСТОРИЯ

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА АРХИВИ И МУЗЕИ. ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО В ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Историк

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 2 семестъра

Магистърската програма е предназначена за лица, които притежават образователно-квалификационна степен „бакалавър” по специалност „История”

Мисията на магистърската програма “Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество“ е да предложи образование, отворено към диалога с различни исторически и културни традиции като го осмисли чрез по-задълбочено изучаване на тяхната документална и предметна страна и начините за издирване, систематизиране, съхраняване, използване, презентация, популяризиране на миналото и комуникацията с различни култури.

Програмата се реализира в рамките на два семестъра за бакалаври по история. Тя има за цел да подготви съвременни специалисти не само за държавните архиви и за музеите, но и за държавната администрация, архивите на фирми, на неправителствени организации, за културен и за екотуризъм и т. н. С оглед на разширяващите се потребности от компетентни кадри за администрацията, туризма, гражданския сектор, евроинтеграционните структури, както и поради спецификата на региона (забележителен със своето културно разнообразие и богато историческо наследство), магистърската програма има за цел да осигури специалисти, които познават регионалното географско и културно-историческо своеобразие и могат да го представят чрез съвременни технологии и мултимедийни продукти.

Програмата се основава на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на образователно-квалификационни степени “бакалавър”,

“магистър” и “специалист”, на Закона за висше образование и е съобразена с нормативите на Югозападния университет.

Задължителните дисциплини в учебния план допринасят за формирането и задълбочаването на фундаменталните познания на студентите и получаване на компетентности по класическа и компютърна архивистика, документалистика, музеология, история на институциите, изворознание. Изучаването на дисциплините “Експертиза на културни ценности” и “Музейна практика за оценка на културни ценности” допринасят за подготовката и реализацията на магистрите като експерти на културни ценности. Избираемите дисциплини имат за цел да допълнят основните курсове, както и да развият в детайли различни аспекти от тях. Част от обучението са научните екскурзии, които запознават студентите непосредствено с архивите и музеите във Велико Търново, София и Белград. Във факултативната програма са включени публични лекции на известни български и чуждестранни учени в областта на архивистиката, музеологията и историята.

Завършилите магистърската програма могат да се реализират като:

- специалисти по история, архивистика, музеология;
- архивисти и документалисти в държавната администрация; в държавни архиви, в музеи, в частни архиви на фирми и неправителствени организации;
- уредници в музеи, музейни сбирки, експерти по културен и екотуризъм;
- консултанти в средствата за масова информация
- експерти на културни ценности

УЧЕБЕН ПЛАН

Специалност: История – код 04.31_1.8.20

“Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество“

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
История, организация и типология на съвременните архиви	5	Архивна теория и методика.	3
Музеология	5	Терминология, нормативи, стандарти	3
Аудиовизуална памет и архиви	5	Експертиза на културни ценности	3
Архиви на жени и малцинства	5	Компютърна архивистика	2.5
Избираема дисциплина 1	3	Личните документи като исторически извор	2.5
Избираема дисциплина 2	3	Музейна практика за оценка на културни ценности	2.15
Архивна практика	4	Защита на дипломна работа	
Избираеми дисциплини (студентите избират една дисциплина от първа група)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини от втора група)	
	Общо 30		Общо 30
Избираеми дисциплини Първа група		Избираеми дисциплини Втора група	
Местни архиви	3	Съхранение на архивни документи	2
Бизнес-комуникации	3	История на балканските книжовни езици	2
Археография	3	Визуална антропология на ромската култура	2
Устна история и архиви	3	Архиви и Интернет	2
Мултимедия в архиви, музеи и библиотеки	3	Писмени паметници за ежедневието на българското общество през Х век	2
Културни институции в България и техните фондове (1878-1944)	3	Фотодокументи за националноосвободителното движение XIX-XX век	2
Политики на паметта през епохата на социализма	3		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 1 УЧЕБНА ГОДИНА: 60 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

Задължителни дисциплини:

Наименование на дисциплината: „*История, организация и типология на съвременните архиви*”

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектор:

доц.д-р Андриана Антонова Нейкова,

Катедра *История*

Анотация:

Университетската учебна дисциплина “**История, организация и типология на съвременните архиви**” запознава студентите от магистърската програма “Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество” с появата и развитието на архивите като индикатор за държавността и културното равнище на обществото през различните исторически епохи, включително и с историята и организацията на българските архиви.

Съдържание на учебната дисциплина:

Специално внимание се отделя на въпроса за класификацията на архивите от гледна точка промените в техния статут и обществените им функции, както и на периодизацията на историята на архивите в контекста на общата периодизация на историята. Проследява се регламентирането и официалната политика към архивите в сферата на международните отношения и политика.

Изясняват се законодателните основания за формирането на националния архивен ресурс, както и критериите за профилиране на историческите архиви.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали в електронна форма и в традиционен вариант, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо и с писмен изпит.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 5,0. Те се равняват на 50 условни единици, от които 20 от аудиторна заетост и 30 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Наименование на дисциплината: *Музеология*

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати Вид на изпита: писмен
Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Иля Прокопов,

Катедра *История*

Анотация:

Музеезнанието е утвърдена университетска дисциплина, преподавана на студентите по История и други специалности. По тази дисциплина се извършва теоретично и практическо обучение във всички области на музейното дело.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал се отнася до усвояване на основните теоретични въпроси: предмет и развитие на музеезнанието; връзките с други науки и дисциплини; основни дейности в музеезнанието; основна терминология свързана с музеите, паметниците на култура та, културните ценности и пр. в два аспекта – научен и законов (съществуващи като легални определения); съвременни тенденции в развитие на музеезнанието в новите условия на информационно общество, водещи научни форуми, в т.ч. и по линия на ЮНЕСКО.

Частта с **практическите занятия** е предвидена, за да имат студентите от магистърския курс конкретна полза от това обучение. Необходимо е да се има предвид, че музейната работа съчетава теоретична и практическа дейност, познания и умения в много области и по същество е особен вид **експертна дейност**. Предвид факта, че понастоящем в университетите в РБ не се преподава изобщо и не се извършва практическо обучение по **експертиза на музейни и културни ценности, експонати, предмети и пр.**, в предлагания курс е предвидено получаването на базисни познания и умения и в областта на **експертизата** която е много важна част от музейната практика: планиране, подготовка и провеждане на събирателска дейност; планиране, подготовка и провеждане на научноизследователска и културно-просветна дейност в музеите; фондова работа, съхранение на музейните предмети; изработване на концепция за експозиция; изготвяне на тематико-експозиционен план; подготовка и представяне на музейна експозиция; провеждане на експертно-оценителни комисии; извършване на индивидуална експертна работа.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка по музеезнание, така и в уменията им да определят ценността на културни паметници.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 5,0. Те се равняват на 50 условни единици, от които 20 от аудиторна заетост и 30 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.
Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

Наименование на дисциплината: *Аудиовизуална памет и архиви*

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Марияна Пискова,

Катедра *История*

тел: 073588508

e-mail: piskova@swu.bg

Анотация:

В информационното общество създаването, опазването и разпространяването информация във визуална и звукова форма има превес над традиционната текстова и писмена. В курса се представят аудиовизуалните документи, създадени не само с технологии от 19 век и архивите, в които те са опазени, но и възможностите за тяхното съхранение и използване със съвременните компютърни технологии. В цялост чрез лекционния курс се изгражда представа за теоретичните и приложни аспекти на архивирането на аудиовизуалните документи. Като част от обучението се предвиждат посещения на специализираните архиви на БНТ, БНР, Националната филмотека.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя българския модел и чуждестранните системи на архивиране на аудиовизуалните документи. Специфичните особености, обуславящи по-различния архивен статут на тези документи се разкриват в съпоставка в традиционните писмени документи на хартиени носители. Определят се нормативно-методическите изисквания и редът за приемане, организиране и използване на аудиовизуалните документи в държавните архиви и в специализирани институции. Сравняват се условията за достъп до документите в различните архиви. В сравнителен план се представят различията в аудиовизуалните документи, които обуславят необходимостта от различни методически подходи, средства и условия за тяхното съхранение, обработване и използване. Специално внимание се отделя на институциите, в които се съхраняват и предоставят за използване аудиовизуалните документи – държавни архиви, специализирани институции, музеи, библиотеки и др.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори, звукозаписи в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на сравнителния анализ на

традиционните и нетрадиционни документи и различни методически правила за обработване, съхранение и особености при достъпа и използването им. Общият брой кредити на учебната дисциплина е 5,0. Те се равняват на 50 условни единици, от които 20 от аудиторна заетост и 30 от самостоятелна работа. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Наименование на дисциплината: *Архиви на жени и малцинства*

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 4л

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Нурие Мехмедова Муратова

Катедра *История*

тел: 073 588 508

nmuratova@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс цели запознаване с политика на паметта, както и с политиките на архивиране по отношение на маргинализираните от официалната памет социални групи. Курсът запознава студентите с архивните документи и документални масиви, отнасящи се до политическото, социалното и културното минало на жените и малцинствата, на техните културните приноси.

Проследяват се основните теоретични постановки за историята на жените, видимостта на жените и малцинствата и тяхното архивно присъствие.

Цели:

1. Да запознае студентите магистри с паметта на жени и малцинства;
2. Да развие у тях чувствителност и съзнание за историческата стойност на документалните следи от различни обществени маргинализирани групи
3. Да запознае студентите с архивното присъствие и достъпност на документите, свързани с историята на жените и малцинствата

Съдържание на учебната дисциплина:

Политики на паметта. Политики на архивиране. Понятие за джендър. Джендър изследвания. Международния опит по отношение на женските и малцинствени архиви. Архивните наличности, свързани с историята на жените в българските държавни архиви. Държавни институции, занимаващи се с проблеми на жени през различни исторически периоди. Архивни фондове на женски организации. Архивни документи на девическите манастири. Документи за участие в изборите и в институциите. Архивни документи за жените във властта и в опозиция на властта: жените в социалната работа. Документи, свързани с историята на малцинствените групи в България. Фондове на Министерства, дирекции, местни органи на управление. Архивни фондове на организации на малцинства, на политически партии. Специфика на личните архивни фондове, наличности, характеристика на документите. Личните документи на жени и малцинства: автобиографии, спомени, дневници, писма, снимки и други визуални източници.

Електронни бази данни на архиви и методи на тяхното използване. Алтернативни сбирки и начини за предотвратяване на маргинализацията по отношение на архивиране, съхраняване, организиране и дигитализиране на документите на жените и малцинствата.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 5,0. Те се равняват на 50 условни единици, от които 20 от аудиторна заетост и 30 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

Наименование на дисциплината: *Архивна практика*

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 4л

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Нурие Мехмедова Муратова

Катедра *История*

тел: 073 588 508

nmuratova@swu.bg

Анотация:

Практическите занимания в архив имат за цел да подготвят бъдещите историци да работят с архивни източници като се запознаят на място със системата на държавните архиви и архивната теория и практика. Научната практика се осъществява преимуществено в Държавен архив-Благоевград и Централен държавен архив. При възможност се организира практическо обучение и в други държавни архиви в страната и чужбина.

Цели:

1. Запознаване и участие на студентите в архивните процеси
2. Използване на архивните източници за научно изследване

Съдържание на учебната дисциплина:

Дигитализация в историческите архиви. Методи за дигитализиране на традиционни архивни документи. Сканиране на хартиени документи. Формати и параметри за запис. Превръщане на аналогови в цифрови документи. Електронни документи в целия жизнен цикъл. Електронни системи за управление на документи. Софтуерни решения. Стандарти за описание на електронни документи. Уеб-базирани електронни архивни системи. Archivist Toolkit

Технология на обучението и оценяване:

Семинарните занимания се съпровождат от демонстрации и упражнения с помощта на компютърните технологии в специализираната зала за обучение по компютърна архивистика и историческа информатика.

Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 условни части в случай, че всяка от оценките е минимум среден (3). При слаб (2) не се извършва съотнасяне. При оценяване на писмените реферати и електронните тестове се прилагат критериите от посочената за писмения изпит скала (от “задоволителен” до “отличен”).

Наименование на дисциплината: *Архивна теория и методика. Терминология, нормативи, стандарти*

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектор:

доц.д-р Андриана Антонова Нейкова,

Катедра *История*

Анотация:

Курсът по “Архивна теория и методика. Терминология, нормативи, стандарти” в учебно-квалификационната степен “магистър” на специалност “История” запознава студентите с организацията и технологията на съвременната архивна работа, както на учрежденско равнище, така и в държавните архиви. За целта се разглеждат в логична последователност основните архивни процеси и дейности, съответно в законодателен, теоретичен, методически и практически аспект.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изяснява се значението на “архивния фонд”, като базово понятие в областта на класическата архивистика. Проследява се влиянието на съвременните информационни технологии върху процесите документосъставяне, документооборот и архивиране. Също така се характеризира и развитието на т. нар. “компютърна архивистика”, като сравнително най-новата и със стратегическо значение направление в архивната теория, методика и практика.

Предвидената самостоятелна подготовка е насочена към усвояване на конкретни практически умения и решаване на самостоятелни задачи от студентите във връзка с учебния материал.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали в електронна форма и в традиционен вариант, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението студентите са оценявани текущо и с писмен изпит. Общият брой кредити на учебната дисциплина е 5,0. Те се равняват на 50 условни единици, от които 20 от аудиторна заетост и 30 от самостоятелна работа. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Наименование на дисциплината: *Компютърна архивистика*

ECTS кредити: 2.5

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл.ас. д-р Нурие Муратова, Катедра *История*

nmuratova@swu.bg

Анотация:

Еволюционният път на формиране и развитие на архивите в света, периодизацията на историята на архивите, разкриването на типовете архиви и различните архивни модели са тематични акценти в изучаването на историческото развитие на архивите и формираните се комплекси от документи в тях от древността до съвременното информационно общество. В контекста на историята на чуждестранните архиви се проследяват етапите и политиките при изграждането на националната архивна система в България. В сравнителен план се определят спецификите на класическата и компютърната архивистика. Студентите усвояват умения за работа с електронни документи и архиви и се запознават с основните технологии, използвани в компютърната архивистика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е разпределен в три модула.

Първи модул – История на архивите.

Втори модул – Етапи на изграждането и функционирането на националната архивна система.

Трети модул – Компютърна архивистика.

Практическите упражнения включват работа с архивни справочници – инвентарни описи, каталози, пътеводители и прегледи и целят да подпомогнат студентите при издирването на архивни извори по определени теми.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия, практически упражнения и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за работа с архивни извори и архивни справочници.

Наименование на дисциплината: *Личните документи като исторически извор*

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 4+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Кристина Мирославова Попова,

Катедра *История*

073 588 508

kropova@swu.bg

Анотация:

Целта на лекционния курс е да запознае студентите с възможностите за използване на така наречените „Его- документи” като исторически извор и да обърне внимание на тяхното значение и необходимостта от тяхното съхраняване. Въпреки, че тези т. нар. „меки извори” винаги са били използвани – макар и главно като допълнителни исторически извори – те остават в сянката на „твърдите извори” – документите на различните институции, статистически документи и др. Това са писма, лични бележки, спомени, дневници и други свидетелства, които отразяват субективната страна на историческото преживяване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс разглежда историческите условия на появата на „Его-документите” и нарастването на тяхната значимост за модерната личност в последните две столетия, както и появата на съзнание за необходимостта от тяхното съхраняване. Поставя се специален акцент на социалната, възрастова и половоспецифична специфика на „Его-документите” и техните различни форми, както и тяхното историческо развитие в българските условия. Проследяват се начините на използването им в българската историография, както и политиките на подбор и публикуване на лични документи. Представени са и по-важните съвременни методи на анализ на личната кореспонденция, дневници и автобиографии.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни материали (писма, лични бележки, спомени, дневници и други свидетелства), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо и с писмен изпит.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 3,0. Те се равняват на 30 условни единици, от които 10 от аудиторна заетост и 20 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.
Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Избираеми дисциплини:

Наименование на дисциплината: *Бизнес комуникация*

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Доц. д-р Петър Воденичаров

petar@swu.bg

Анотация:

Целта на курса е студентите по история да усвоят знания за съвременните жанрове, стилове и форми на делово общуване, които да използват в професионалната си реализация

Цели

Запознаване на студентите по история с основните понятия в бизнес комуникацията /делова кореспонденция, бизнес интервю, устна презентация, разработка и презентация на проект/ и спецификата при използването им в музейната и архивна работа.

Овладеяване на нови технологии и стилове на общуване, част от глобализирането и стандартизирането на деловото общуване.

Очаквани резултати

След завършване на курса студентите трябва да умеят да пишат делови писма, да провеждат интервюта за работа, да разработват проекти, да представят проекти и идеи пред аудитория, да визуализират презентациите си.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теория на комуникациите. Принципи на кооперативността и стратегии на любезността.

Основни правила на ефективното писане. Редактиране и пренаписване. Основни стъпки на пренаписване. Писма, които казват да. Бланкови писма и нестандартни отговори.

Писма, у които казват не . Психология на отказа. Отчетът, проектът, визуални допълнения към ефикасната комуникация.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Наименование на дисциплината: Устна история и архиви

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Кристина Мирославова Попова,

Катедра История

073 588 508

kropova@swu.bg

Анотация:

Целта на лекционния курс е да запознае студентите с възможностите на т. нар. "Oral History" (устна история) като един от съвременните методи на историческото изследване, който има своят значителен принос и за демократизацията на историческата наука в съвременното общество.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс проследява условията, възникването и целите на устната история и нейното разпространение, появата на т. нар. „звукови архиви“, както и създаването на центрове на събиране на устна история в различни части на света и в България. Представени са някои важни инициативи за събиране на устна история, основни публикации, както и научните дискусии, свързани с този метод.

Специално внимание се отделя на значението на автобиографичното интервю като един от методите за събиране на устна история, както и на различни методи на неговия анализ.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни материали, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо и с писмен изпит.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 3,0. Те се равняват на 30 условни единици, от които 10 от аудиторна заетост и 20 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Наименование на дисциплината: Мултимедия в архиви, музеи и библиотеки

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Нурие Мехмедова Муратова

Катедра *История*

тел: 073 588 508

nmuratova@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс запознава студентите с възможностите за достъп до световното виртуално архивно, библиотечно и музейно богатство. Основно средство се явява световната информационна мрежа Интернет. Курсът цели придобиване на знания за основните архивни, библиотечни и музейни ресурси в интернет и придобиване на умения за публикуване в световната информационна мрежа. В резултат на обучението студентите ще могат да работят със специализирани програмни продукти за публикуване на информация в интернет. Ще бъдат запознати с възможностите на цифровите технологии за цифровизиране и популяризиране на културното наследство.

Цели:

1. Да запознае студентите с електронните ресурси на световните музеи, архиви и библиотеки;
2. Студентите да владеят механизмите за библиографско търсене
3. Да даде възможност на студентите да овладеят основните мултимедийни технологии за дигитално представяне на културното наследство.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческите архиви и презентирането на документалното съдържание. Възможности за мултимедийно представяне на архивни документи. Видове системи за управление на бази данни. Обработка на визуални източници. Виртуален музей. Световните музеи и техните презентативни политики. Презентиране на аудио и видео материали. Системи за управление на библиотечна информация. Пълнотекстово представяне на архивни документи и библиографски материали. Периодичните издания и техните он-лайн архиви.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 3,0. Те се равняват на 30 условни единици, от които 10 от аудиторна заетост и 20 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

Наименование на дисциплината: *Културни институции в България и техните фондове (1878-1944)*

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*
Правно-исторически факултет

Лектори:

д-р Калинка Димитрова Анчова,
Катедра *История*

Анотация:

Курсът цели да задълбочи и разшири базовите познания по история на българските държавни институции и по архивознание. Студентите получават и теоретико-методически и практически познания за работата с документалните масиви за българската култура както в качеството им на потребители на архивна информация, така и като бъдещи експерти в държавните архиви.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет на курса е изграждането и развитието на институционалната система на българската култура от Освобождението до 1944 г. и отложените в държавните архиви фондове на културни институции. Той включва два основни модула. В първия се очертават основните институции (държавни и обществени) и тяхното функциониране в различни културно-политически ситуации. Специално внимание се отделя на по-малко познатите, възникнали в гражданската сфера (културно-професионални сдружения на интелегенцията, фондации, фондове, граждански сдружения за насърчаване на културата и др.). Във втория модул се проследява спецификата във формирането, комплектуването, научно-техническата обработка, научно-справочния апарат и използването на архивните фондове на културните институции у нас в разглеждания период.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали в електронна форма и в традиционен вариант, които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на историята на културните институции, така и в практическите им умения да издирват документи за културни институции.

Наименование на дисциплината: *ПОЛИТИКИ НА ПАМЕТА ПРЕЗ ЕПОХАТА НА СОЦИАЛИЗМА 1944 – 1989*

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка,
курсов проект

Вид на изпита: писмен и презентация

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Милена Иванова Ангелова

E-mail: milena_angelova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината има за цел да въведе студентите от магистърската програма по история в теоретичните и конкретноисторически проблеми на цялостната политика на паметта в периода 1944 – 1989 г. и да разшири техния професионален хоризонт към политическите инструментализации на миналото.

Важна цел на лекционния курс е да запознае студентите с формите на паметта - национална памет, официална памет, историческа памет, колективна памет, обща памет или „контра-памет”, социалното управление на миналото, индивидуални памет, спомени; да формира по-силна чувствителност към проблема за отношението колективна памет и историческа памет; да дискутира правото на памет и „политическата употреба на спомените” и превръщането на „общите места на паметта” в „места на общата” памет.

Поставен е акцент върху дискуссионни въпроси, свързани с моделите на символно съществуване на „комунистическото” и „националното” в условията на държавна и партийна политика – публичните образи на единството на нацията, възпроизвеждани от апарата на комунистическата държава. Друг акцент в лекционния курс е свързан с представянето на символните и ритуалните техники, чрез които се конструира национална колективност в социалистическото общество. Разглеждат се и начините за конструиране и поддържане на паметта за целостта на националното минало и самопредставянето на режима в контролираното от него историческо познание.

Предвижда се разработване на курсов проект и представянето му под формата на презентация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Памет и история. Политически употреби на миналото. Колективна и историческа памет. Социални рамки на паметта. Изобретяване на история, изобретяване на традиция. Публичното пространство на историята (места на общата памет и общи места на паметта). Историческата памет на социалистическото общество. Употребите на паметта и «правото на памет». От национална памет към «народна» памет. Официалният исторически дискурс - функции, наративни и нормативни структури. Политики на паметта през 50-те – 70-те години на XX век: производство и разпространение на партизански мемоари. Политическата употреба на спомените - мемоарната кампания „Народната памет разказва” (1983-1989).

Технология на обучението и оценяване:

Занятията включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнените задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне и защита на тези – индивидуално и в дискуссионни групи; Студентите правят една презентация, контролна писмена работа и разработват курсов проект. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, участие в дискусиите и изпълнение на поставени задачи. Всички оценявания се базират на писмени работи.

Наименование на дисциплината: *Съхранение на архивни документи*

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

д-р Рени Марчева,

Катедра *История*

Анотация:

Националните и интернационалните проучвания показват не само алармиращи нива на разрушаване на материалите в библиотеки и архиви, но и алармиращи нива на игнориране на проблема сред информационните специалисти работещи в тези институции. Това неразбиране е до степен, че цели колекции с международно значение са били в неизбежна опасност от собствено разрушаване, докато техните отговорници едва осъзнават, че такъв проблем съществува.

Стигна се до разбирането, че продължителното съществуване на книгите и документите зависи от бързото развитие и прилагане на политиката на съхранение на фондовете. Последната трябва да се прилага на институционално, локално, национално, регионално и глобално равнища.

Целта на курса "Съхранение на архивни документи" е да развие основно разбиране за причините за повреждане на архивните и библиотечни колекции и стратегиите прилагани за предпазване и лечение на повредите при фондовете.

Съдържание на учебната дисциплина:

Студентите изучават елементите на програмите на съхранение; принципите, които ръководят администрацията по съхранението; съвременните направления и ключовите теми в тази област. Чрез курса е студентите са информирани и подготвени за изискванията и условията по опазване на културно-историческото наследство.

В резултат на курса студентите са подготвени и имат компетентности за правилното съхранение на документи на хартиен носител, както и на други носители – фото и киноленти, магнитни ленти, дискове, дискети.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. Чрез видеоматериали на ESPA, илюстративни материали, инструментариум и консумативи прилагани при процесите на съхранение, консервация и реставрация в НБКМ, се добива нагледна представа за преподавания материал.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както по отношение на компетентностите им за правилно съхранение на архивните документи, така и в теоретическата им подготовка.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 3,0. Те се равняват на 30 условни единици, от които 10 от аудиторна заетост и 20 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

Наименование на дисциплината: *История на балканските книжовни езици*

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Петър Воденичаров

petar@swu.bg

Анотация:

След успешното завършване на курса студентите ще вникнат в особеностите и взаимовръзката между различните модели на кодификация на националните книжовни езици на Балканите. Студентите ще придобият по-широка историческа и социално-психологическа перспектива върху съвременните конвергентни и дивергентни езикови процеси на Балканите.

Цели

Да даде знания на студентите както за езиково нормативните, така и за историко политическите и социално-културни значения на процесите на кодификация на балканските езици /български, сръбски, хърватски, турски, гръцки, румънски, албански/

Да изгради умения за критически анализ на езиковата политика и планиране в балканските страни.

Съдържание на учебната дисциплина:

Особености на езиковата идеология и политика в България, Сърбия, Хърватия, Гърция, Румъния, Турция и Албания. Езикови взаимодействия и влияния. Връзка между стандартизирането на езиците и национализмът на Балканите.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Наименование на дисциплината: *Визуална антропология на ромската култура*

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Доц. Анастасия Пашова

asia_p@swu.bg

Анотация:

Предложеният като избираема дисциплина курс е опит за търсене на нови устойчиви форми на развитие у студентите на интеркултурна компетентност и усвояване на нови стратегии за работа при културно разнообразие. Той е началото на овладяване на една нова педагогика на различията, така необходима на бъдещите специалисти - историци. Курсът е планиран в 30 часа – лекции, от които 30 часа са предвидени за самостоятелна работа.

Цели:

- Изграждане у студентите на интеркултурна компетентност /самосъзнание и себепознаване; културно съзнание и уважение на различията; социална чувствителност и отговорност; нови културни стратегии за общуване/, както и умения да ползват нови образователно - информационни технологии в обучението и самоподготовката си;
- Провокиране у студентите – магистри, чрез нестандартни учебни средства и нова организация на образователното взаимодействие на една по – голяма чувствителност и толерантност към проблемите на ромската общност; провокиране на преживявания, отношение и разбиране, чрез запознаване и изследване на “другата” култура, човешки светове и нагласи
- Овладяване от студентите на модели и стратегии на едно действително разумно етническо съжителство, което включва като моменти познаването и уважението на различността ценността на всички културни групи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебното съдържание цели да се запознаят студентите с измеренията на културата на ромите, като се проблематизират основните характеристики на ромската идентичност. и овладеят подходи за работа в различна етнокултурна среда.

Технология на обучението и оценяване:

В курса освен лекционната част, която е оформена като мултимедийни презентации силно се застъпва демонстрационната дейност. На студентите се демонстрира мултимедийен диск с проблемите на ромската култура заложили в учебната програма. Обучението се онагледява с литература и снимков материал от Интернет в мултимедийната лаборатория на Педагогическия факултет..

Наименование на дисциплината: *Архиви и интернет***ECTS кредити:** 2,0**Седмичен хорариум:** 2л**Форма за проверка на знанията:** текуща оценка**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** II**Методическо ръководство:**Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Нурие Мехмедова Муратова

Катедра *История*

тел: 073 588 508

nmuratova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината запознава с използването на съвременни информационни средства, телекомуникационни системи и информационни технологии в работата с архивна информация. Благодарение на световната информационна мрежа се разширява кръга на потребителите на архивна информация, повишава се достъпността до архивните документи без оглед на местонахождението им. Курсът лекции въвежда студентите в методите за намиране и използване на електронни исторически източници.

Цели:

1. Овладяване на механизмите за оптимално използване на ретроспективната информация, разпространявана и съхранявана чрез интернет.
2. Придобиване на знания за основните архивни ресурси в интернет.
3. Придобиване на умения за публикуване на архивни източници в световната информационна мрежа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Архивни информационни ресурси в интернет. Поместване на архивни електронни документи в интернет. Запознаване със структурирани масови източници. Исторически бази данни. СУБД и приложението им в историческите изследвания. Достъп до мултимедийни архивни проекти. Методи за търсене на архивна информация в световната информационна мрежа. Информатизация на архиви и представяне в интернет. Библиографско търсене в Интернет.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 2,0. Те се равняват на 20 условни единици, от които 5 от аудиторна заетост и 15 от самостоятелна работа.

Текущият контрол включва 1 курсова работа, 1 контролна работа.

Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

Наименование на дисциплината: *Писмени паметници за ежедневието на българското общество през X век*

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 2+0+0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра *История*

Правно-исторически Факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Янко Митков Христов, кат. *История*,

тел: 0897 599 554

Анотация:

Дисциплината надгражда и разчупва познанията студентите отвъд теоретичните постановки и клишетата за всекидневния живот средновековна България през X век.

Целта е да се открият непълно изяснени и рядко засягани в базовите курсове по средновековна българска история аспекти от живота на обществото. Акцентира се на както на обществено значимите процеси и влиянието им върху материалната и духовната култура в средновековна България, така и на случващото се на популярно равнище в малките локални общности..

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът се състои от шест големи теми: За ролята и мястото на познатите но недооценени старобългарски книжовници и техните творби; За източниците, текстологичната зависимост, нивото на достоверност и уникалност на сведенията в творбите; За мрежата от социални отношения и зависимости; За циркулацията на стоки и хора; За елементите на бита и всекидневието; За юридическата култура на авторите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции. След въвеждане на нова информация, в хода на аудиторната работа се обсъждат и интерпретират исторически извори, провеждат се дискусии, представят се и се анализират самостоятелно изпълнените задачи, затвърждаване на знанията се постига чрез разнообразни дейности - обобщение и преговор, групови задачи, работа върху текстове и самостоятелни занимания в библиотека. Студентите правят един задължителен тест и една теоретична разработка през семестъра. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи.